

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhasábos petisors egyszeri hirdetés 30 fill. Többszörös hirdetés jutányosabb. Nyitár: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szabai-út 14. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A züllésnek indult gyermek nevelése.

Írta Füzési Márton, a szegedi Árpád-Otthon igazgatója.

«Olyan kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene bocsátani», mondta a legnagyobb magyar. És ha igaz volt ez a mondás akkor, sokszorosan igaz ez napjainkban, a mikor részint a nehéz megélhetési viszonyok miatt, részint a meggazdagodás vágyától ösztönözve, a nemzetnek éppen a legmunkabíróbb százazrei keresnek a tengeren túl új hazát; a mikor édes hazánk több vidékén az egygyermek-rendszer pusztít; a mikor, a statisztika csalhatatlan kimutatása szerint, a megszületett gyermekek 50 százaléka a kellő gondozás és ápolás hiányában egyéves koráig elhal, más nagy perccentje pedig elzüllik nemcsak testileg, de erkölcsileg is.

A gyermekvilág a nemzet virága, reménye, egész jövője. Időnek előtte elhullott virágból nem lesz gyümölcs; a satnya, gondozatlan virág pedig fényes gyümölcsöt hoz.

Embermentés, nemzetfentartás tehát a magyar gyermekvédelmi törvény célja, mely páratlanul áll egész Európában, s melynek sikereire méltán büszkék lehetnek alkotói és az egész ország. Ámde, mint minden törvénynek, úgy ennek is annyi kibúvója van s a támaszra szorult gyermekek száma oly nagy, hogy e törvény dacára is, a védtelen gyermekek ezrei pusztulhatnak el testileg és erkölcsileg, ha megmentésükre a társadalom könyörületessége nem nyújt segítő kezet.

De, hála a Gondviselésnek, a társadalomnak humanusan gondolkodó és altruisztikusan

érző része tömörült s legjobbjaink vezetése mellett megalkotta az Országos Gyermekvédő Ligát, mely felöleli a gyermekvédelem minden ágát, mely erejéhez mérten magához ölel minden elhagyott gyermeket faj- és valláskülönbség nélkül, s mely rövid két év óta elért sikereire jól-éső örömmel tekinthet.

Legújabb s legszebb alkotása a Szegeden felállított, szigorúbb nevelésre berendezett fiúnevelő-intézete, az ú. n. Árpád-Otthon, melynek létesítéséhez a nemesszívú közönségen kívül hozzájárult Szeged városa 20 hold földdel, a Szegedi Fehérkereszt-Egyesület 40,000 koronát kivevő egész vagyonát átadta az építkezés céljaira, a Szeged—Csongrádi Takarékpénztár pedig 20,000-koronás alapítványt tett az ő nevére elkeresztelt pavillon fölépítésére.

Az Árpád-Otthon falu jelleggel épült. Áll egy igazgatósági főépületből, két családi pavillonból — melyek egyike a Szeged—Csongrádi Takarékpénztár pavillonja, a másik a Szegedi Fehérkereszt-Egyesületé —, gazdasági s melléképületekből. Az emeletes főépületben van az igazgatósági lakás, az iroda, az éléskamra, a konyha, az ebédlő, a betegszoba, az iskola, egy tanítói lakás, a vendégszoba és a raktár.

Az intézet augusztus hó 1-jétől van átadva rendeltetésének. Minden családházban lakik egy-egy nő tanító, a maga családjával és a rábízott 22—23 növendékkel. És éppen ebben különbözik a mi nevelési rendszerünk más javító-intézetek nevelési rendszerétől, hogy mi azt a családi nevelést, azt a meleg szeretetet akarjuk nyújtani, melynek hiánya tette a gyermeket bűnössé.

A katonai szigorú dresszura fékentarthatja, ideig-óráig elnyomhatja a rossz hajlamokat és bűnös érzelmeket, de mi a szívéhez, lelkéhez iparkodunk férközni, hogy érzelmeit, gondolatvilágát megváltoztatva, belátásra bírjuk s jó útra tereljük.

Evégből a családfők úgy élnek a gyermekekkel, mint a jó családban a szülők. Velük alszanak, velük társalognak, velük imádkoznak, velük dolgoznak, szóval egy pillanatra sincsenek magukra hagyva, hogy a jó példa hatása soha meg ne szűnjék. Mert fő nevelési eszközünk a jó példaadás, a tiszta vallás-erkölcsös élet, s az értelem kiképzése és a szív nemesítése mellett folytonos munka.

A kik eddigi környezetükben eddig csak rossz példát láttak, ám most csak jót lássanak. És ha a rossz példa vonz, miért ne vonzana a jó, a nemes példa is? És ha a munka nemesít, akkor hiszszük, hogy a legjobb fegyver van a kezünkben célunk elérésére.

Kivéve a napi 4 órai iskolai tanítást, mely rendszeresen fölszerelt tanteremben s a miniszteri tanterv szellemében történik, és az egy-két órai pihenési és szórakozási időt, egész napon át munkával vannak elfoglalva. Az egyes családokban szolgaszemélyzet nincs. Maguk vetik az ágyat, maguk sepernek, maguk súrolnak, maguk vágják a fát, szóval, a mosást és főzést kivéve, minden munkát maguk végeznek.

E mellett végeznek mindenféle gazdasági és kerti munkát, mely végből az intézetnek kertesze s berendezett gazdasága lesz. Téli hónapokban pedig berendezett asztalosműhelyünk

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A gyászjelentés.

Írta Propper Dezső.

Gyászjelentést hozott Neményi számára a reggeli posta Finoman összehajtott, feketeszegélyű, szürke kartonlapot, melyről komoran meredtek rá a szomorú hírt jelentő, gót-stíl betűs, néma, egyhangú sorok.

... Egy asszony panaszkodott!...

«Özvegy Bérczy Kálmáné fájdalomtól megtört szívvel tudatja úgy a maga, mint 4-éves Pali fiacskája nevében, hogy felejthetetlen férje ma rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Itt azonban elakadt Nem bírta végigolvasni. És míg ijedten bámult maga elé, reszkető kezeiből nesztelenül hullott ki a gyászjelentés... De hisz' ez lehetetlen!... Bérczy Kálmán az az élet-erős, 35 éves, hatalmas férfiú halt volna meg?... Beteg sohse volt, nem bántották lelki gyötrelmek... Mi lehetett hát?... Izgatottan futotta át a napilapokat. Azokban tán körülményesen lesz megírva a haláleset. És tényleg. Egy nagyobb lap került kezébe, melyben részletesen foglalkoztak Bérczy szerencsétlenül véget ért életével...

«Véletlenül történt — írta az újság — Bérczy felesége a fegyverrel játszott és a töltényeket akarta kivenni, a midőn a férj a szobába lépett. Ő azonnal figyelmeztette nejét, hogy a töltött pisztolyt tegye el, nehogy valami szerencsétlenség támadjon. Az asszony engedelmességet akart, de az ijedtségtől, hogy még baj keletkezik, kiejtette kezéből a fegyvert, mely ekkor elsült és Bérczy holtan bukott a padlóra. Szívét fúrta

át a golyó. Az asszony elájult. Egy ismerősük, ki mindennek szemtanúja volt, ijedten rohant orvosért, de ez már csak a beállott halált konstatálhatta...»

Neményi visszafojtott lélekzettel meredt maga elé. Tehát szegény Bérczy tényleg meghalt — suttopta, — meghalt, maga után hagyva egy kis árva gyermeket.

S a mint így elmerengett a kegyetlen sors kiszámíthatatlan szeszélyein, mely ily véletlenek által családokat tesz egyszerre tönkre, őszinte, mély levertség vett rajta erőt, a mint íróasztalához ülve, részvétét akarta a fiatalon özvegyeségre jutott szerencsétlen asszonynak kifejezni. Írni akart neki. Egyszerre azonban kinyitott az ajtó. Szó nélkül tette le a tollat kezéből és megfordult. Szőke Béla lépett a szobába. Feldúlt, sápadt arccal és kezében reszkette szorongatta finom nemzkalapját. Neményi megijedt tőle. Felugrott.

— Béla, mi lelt?

De ő nem szólt. Csak egyre maga elé bámult. Mintha észre sem vette volna. Pedig mellette állt. Kétségbeesetten ragadta meg a karját.

— Béla, beszélj! Mi bajod?

Erre aztán megszólalt. Halk, csendes, szinte ijesztőn elhaló volt a hangja, a mint beszélni kezdett. Lázás, kidülledt szemgolyói pedig még rémesebbé tették arczkifejezését.

— Olvastad a mai lapokat? — kérdezte félve és fűrkészőleg pillantott Neményire.

— Igen! — válaszolt ez gépiesen, mert tudta mire vélni e nagy izgatottságot.

— Meghalt... Bérczy Kálmán!

— Tudom Olvastam. Véletlenül történt.

— Igen... véletlen volt!

Egyszerre azonban megfogta Neményi kezét.

— Te, Sanyi, te elhiszed?

Neményi meghökken.

— Hogy elhiszem-e? — És erősen nézett Szőke szemébe. Azt hitte, hogy megbolondult. De az megértette kétkedését, és, mint a kit erős ütés ér, kiegyenesedett s fenyegetőve rázta meg öklét a levegőben.

— Sanyi... nem igaz! — kiáltotta magából kikelve — nem igaz, nem véletlen volt! De nem bírom tovább! A lelkemet nyomja! Igen, én megmondom! Az asszony ölte meg! Ő lötte le!

— Lehetetlen! — mondta Neményi elfehéredett arccal, a csodálkozással vegyes megdöbbenés hangján.

— De igen. Én voltam a jelenvolt ismerős. Előttem történt a gyilkosság. Csak tévútra vezettem a hivatalos közegeket és a lapokat. Minek tudja meg a világ, de leginkább az az ártatlan gyermek, ha felnő, hogy atyja mily bünténynek lett áldozata... És mindennek én vagyok az oka!

Neményi, ki mindebből nem értett semmit, most már igazán azt hihette, hogy emberének az esze bomlott meg, de az elhárított magától minden sajnálkozást.

— Kedves barátom — mondotta már csendesebben, de elkéült ajkai még egyre rángatództak —, nem vagyok örült. Pillanatig se gondolj erre. Mert minden szavam igaz. Igen, és mindennek én vagyok az oka! — Majd egy kis szünet után folytatta, hosszúra nyújtva a néhány első szót. — Te vagy a legbizalmasabb emberem. És neked mindent elmondok. Mert szeretlek. ... Rövid leszek, nehogy untassalak... Ösmerted Kálmánékat, nemde?

ben különféle házi- és gazdasági eszközöket és egyszerűbb gyermekjátékokat készítenek.

Valláserkölcsös nevelés nélkül nincs igazi nevelés. Evégből — habár növendékeink öt-hat felekezethez tartoznak — minden egyes felekezetnek saját lelkésze által való hitoktatásáról gondoskodunk, valamint arról is, hogy minden növendék legalább hetenkint egyszer saját templomába menjen, s hogy annak tudatát felébresztjük benne, hogy a ki az Istent elhagyja, azt az Isten is elhagyja.

Az intézet egész berendezése — a czélnak megfelelőleg — egyszerű. Nincs semmi fényűzés vagy felesleges, de nem is hiányzik semmi, a mi szükséges.

Hát nem valóságos Istenáldás arra az elhagyott gyermekre, a ki eddig talán csak lopásból vagy koldulásból tengette nyomorult életét, hogy most, a társadalom könyörületes-ségéből, tágas ebédlőben, terített asztalnál bár egyszerű, de rendes és tápláló meleg ételt eszik? Bizony-bizony, méltán mondják el minden-napi imájukban: «Jó Istenünk, áldd meg azokat, kik ezt nekünk nyújtják!»

Vagy nem kell-e hálával eltelniök a jó Isten és jótéveők iránt, ha elgondolják, hogy míg eddig vézna testük az utca kövén vagy a bűzös korcsma lépcsőjén hanyódt: addig most szép, zöldre festett vasúgyban, tiszta, friss szalmazsákon, meleg takaró alatt, lószőr-vánkoson pihen!

Erős a hitünk, hogy ennyi jótétemény és gondos nevelés mellett célt érünk s a senki gyermekeiből hasznos és munkás tagokat nevelünk a társadalomnak.

Hogy ez nem könnyű feladat lesz, arra el vagyunk készülve. Hiszen máris tapasztaljuk, hogy egyik-másikban a csavargási hajlam már annyira gyökeret vert, hogy nem tűr semmi fegyelmet, eldob magától jótéteményt, s ha szerét ejtheti, megugrik.

Ami ilyenkor alarminozzuk az egész házat s néhány jó pásztor őrzetere bízván az egész nyáját, hárman-négyen is megyünk az egyetlen, veszni tért bárány megmentésére a szélrózsa minden irányában.

És a mikor megkerül, akkor kezdődik a szökés okának kifürkészése oly czélből, hogy lehetőleg még az okot is eltávolítsuk. Érdekesek az ilyen szökési okok.

Az egyik azért szökött meg — már ő szerinte —, mert az egyik társa szerencsének csúfolta. (A minthogy tényleg csak valamivel szö-

kébb a szerencsénél.) A másik azért, mert meg akarta látogatni itt Szegeden lakó «véreit». Pedig a míg a most annyira óhajtott «vérei» közt lehetett volna, sokszor heteken át kóborolt, a nélkül, hogy a szülői háznak még éjjel is feléje nézett volna. De mi mégis intézkedtünk, hogy hozzátartozói hetenkint egyszer meglátogathatják. A harmadik meg attól való félelmében szökött meg, hogy iparosnak adjuk, a mikor pedig ő mindenáron «tanyás» akar lenni. Am legyen meg az ő akarata: legyen tanyás. És ettől az időtől fogva a gazdagságban, a lovak körül, a kocsí, tehén és sertések körül foglalkoztattuk, és ismét azzal fogjuk foglalkoztatni, ha majd a dorozsmai tanyák körül előkeríti a mezei rendőrség...

Fő nevelési elvünk a gyöngédség és szeretet. Senkit kis ujjunkkal sem bántunk, vagy egy durva szóval nem illetünk. Am ilyen szökési alkalmakkor példát statuálunk s félretéve az álhumanizmust, követjük az Írás szavait: «egyik kezében kalács...», mert mi mindenáron embert akarunk nevelni még abból is, a ki a bűntények egész skáláját már végigcsinálta.

Az intézet nevelő-személyzete áll: egy igazgatóból, két családfőből, egy tanítóból s két gyakornokból. Az intézet háztartását az igazgató neje, mint gondnoknő vezeti. A szolgáló-személyzet áll: egy szakácsnőből, két mindenleányból s egy kocsisból.

Az Országos Gyermekvédő-Liga terve az, hogy ez intézetét évről évre egy-egy pavillonnal fejleszti mindaddig, míg legalább 200 elhagyott gyermeket elhelyezhet. De hogy ezt tehesse, a társadalom eddigi hathatós támogatására és szeretetére van szüksége

A párviadalról.

Sokan lesznek olyanok, kik csak úgy futtában fogják átolvadni e sorokat azzal a gondolattal, hogy ez a kérdés már minden oldalról agyon van tárgyalva. Igaz, hogy számos értekezés, szakmunka keretében kiváló bölcselők, jogtudósok foglalkoztak a párviadal jogosultságának kérdésével, de ha azt akarjuk, hogy valamely eszme megvalósítsa, valamely cél elérése sikertelenné ne váljék, hogy a megindított propaganda meddő eredményre ne jusson, akkor szakadatlanul felszínen kell tartanunk az illető kérdést, meg kell ragadnunk minden alkalmat, hogy a társadalom figyelmét az orvoslandó bajokra irányítsuk.

A párviadal, «e pusztító társadalmi kór», igazán rászolgált már a gyökeres orvoslásra. Megdőbvenve láthatjuk a napilapok hasábjain napról-napra a *lovagias ügyek* elintézéséről szóló referadákat, jelentéseket a könnyebb, súlyosabb sebesülésekről. A társadalom gon-

dolkodásának, felfogásának kényszerítő hatása alatt a testi ügyességre bízzák a becsület létének vagy nemlétének eldöntését.

Vannak, a kik önvédelmi eszközt látnak a párviadalban. Hogy az ember jogos önvédelemmel élhessen, ahhoz szükséges, hogy az ellene irányuló támadás jogtalan, szándékos és közvetlen legyen. Büntetőtörvényünk meghatározása szerint «jogos védelem az, mely akár a megtámadottnak, akár másnak személye vagy vagyona ellen intézett, vagy azt fenyegető jogtalan és közvetlen megtámadásnak elhárítására szükséges». Ha személyre vesszük ezeket a kellekeket, a párviadaloknak csak igen csekély részénél találjuk fel azokat. A legtöbb párviadalra még a legnagyobb jóakarattal sem mondhatjuk rá, hogy jogos volt. Számtalan esetet tudunk, midőn csekély ok miatt támad egyik ember a másikra, s gyakran a ki a sértett félnek tűnik fel, az az oka az egésznek, az provokálta egy előbbi sértéssel az állítólagos sértőnek szabályellenes viselkedését. A vesztély, melynek elhárítására a párviadalt tartja a fenyegetett czélvezető eszköznek, gyakran nem is oly komoly, hogy azt jogos önvédelem okának lehetne feltüntetni. Egy elejtett szó egy félremagyarázott kijelentés elég ahhoz, hogy két — máskülönbben talán egymást tisztelő személy — a rajta ejtett sértést vérell mossa le. Kínálkozik más eszköz is, de az ál-büszkeség nem engedi meg a ki-magyarázást, a bocsánatkérést. A kisgyermeket is arra szoktatjuk, hogy elkövetett csínyjeiért bocsánatot kérjen, holott az gyakran nem képes felfogni tettének mibenlétét; egy felnőtt, értelmes ember ne tudná másképp helyrehozni az elkövetett hibát, mint fegyverrel? A felindultság, az inermális lelkiállapot elég mentőök; a megbocsátás pedig egyike a legszebb erényeknek. S vajjon egyáltalában van e jogunk ahhoz, hogy életünkkel oly könnyelműen játszunk? A mint nincs jogunk mástól az életet elvenni, éppúgy nincs jogunk «életünkkel saját tetszésünk szerint» rendelkezni. Tiltja ezt a közérdek, a társadalom, az állam érdeke. Az élethez való jog eredeti, lényeges jog, mely személyünk-től el nem választható, attól el nem idegeníthető, még beleegyezésünkkel sem. Ha e tekintetben nem ismerünk el korlátokat, úgy *büntetlennek kellene tekintenünk az öncsonkítást, jogosnak az öngyilkosságot*. Ezeknek az ellenkezőjét pedig mindenki elismeri.

A párviadal híveinek egyik érvük az, hogy a sértésért sok esetben másképp elégtételt venni nem lehet, csakis párviadal útján. Tehát a sértett feladata megítélni a sértés nagyságát, annak fokát s az ő feladata mérlegelni azt, hogy vajjon rendelkezik-e kellő eszközzel az állami igazságszolgáltatás az őt ért sértés megtorlására. Hová vezetne az, ha mindenkinek szabadságában állana bírálat alá venni elégséges voltát az állami igazságszolgáltatás által részére nyújtott védelemnek? E felfogás helyességét elismerve, mindenkit saját bírájának tekintenénk. Ez esetben pedig illuzióriusá válna az állam egyik legfőbb feladata: polgárainak védelme.

Másrésztől pedig elhamarkodott állításnak látszik az, hogy a párviadal eszközül szolgál arra, hogy a rajtunk elkövetett sértésért elégtételt vegyünk, becsületünket megvédjük. A becsület — érte ez alatt a *belső*

Nos, ha jóbarátjuk is voltál, úgy tudhattad, hogy egybekelésük szerelmi házasság volt!

Mindenki irigyelte őket. A boldogságukat. Pedig, hát nem úgy volt. Az asszony nem szerette, csak hideg számításból, merő érdekből lett az övé és ügyes szemfényvesztéssel el tudta férjével hitetni, hogy csakis őt szereti.

És szegény ember mindent elhitt. Ezt is. Sőt az utolsó pillanatig szentül hitt neje hűségében.

Én egy év előtt kezdtem hozzájuk járni, és nekem megtetszett a frivol öltözködésű, ledéren viselkedő szép asszony, a kinek tüzes szemei mágnesként hatottak rám. Udvarolni kezdtem, és az asszony rövidesen az enyém lett. Könnyen ment. Vasutas ura néha egész nap nem volt odahaza. Sőt gyakran éjjel sem. És egy ily szolgálat után... tegnap!

Kálmán vagy egy órával jött reggel a szokottnál hamarabb haza. S engem ott talált...

Képzelted, mit érzett akkor az az ember.

Hisz' a világ omlott össze előtte...

Hites feleségét, gyermekének anyját, a kiért mindenét feláldozta, s a kit szeretetével oly pazarul halmozott el — egy idegen karjaiban találta. Ez vért kíván. Piros, kiömlő vért...

Körülbelül erre gondolhatott, a mint eltorzult arccal kiáltotta ránk fájdalmasan: Gazemberek!

És a pisztolya után nyúlt. Azt még tudom, hogy az asszony férjének rontott; nem tudom, hogy az életosztón kergette-e, vagy az örök megbélyegzés szegényétől tartott, hogy rajtakapták, csak láttam, hogy

óriási erőfeszítéssel csavarta ki férje kezéből a fegyvert. Kábult fejjel közéjük akartam lépni, de késő volt. Szegény Kálmánt elborította a vér és holtan rogyott össze. Többre nem emlékszem. Kirohantam. Ott hagytam az elalélt asszonyt is.

A többit aztán olvashattad a lapokban. Bár nem felel meg a valóságnak, mert úgy mondtam el az egészet, a hogy jónak láttam.

Szöke kimerülten esett egy székre. Lihegett. Fáradt volt, mintha valami nagy munkát végzett volna. És lomha lassúsággal törölte le izzadt homlokáról a verejtéket.

Neményi nem ült már iróasztalához. Nem gondolt arra, hogy részvétét fejezze ki a fiatalon özvegyesre jutott bűnös teremtesnek. Mert nem akart írni neki.

Hanem megvető göggel hajította el a tollat magától és darabokra tépte a gyászjelentést!

*

Még aznap délután volt a temetés. De ők elkésve érkeztek. Akkor jöttek, a mikor lassú dübörgéssel eresztették le az egyszerű fakoporsót, a mindent magábafofogó, néma sírba. És mindketten egy könyvet morzsoltak ki szemükből, a mint a kis árvát vezették el mellettük. «Szegény lélek» — gondolták magukban — ki tudja, mit hoz a jövő számára!

Megvárták, míg a gyászoló közönség eltávozik. Aztán egyedül maradtak. Szöke meghatottan fogta meg Neményi kezét.

— Edes, egyetlen barátom! — mondotta rezignálton

— a megboldogult frissen hantolt sírja előtt esküszöm, hogy nem félelemből tagadtam el mindent. Hisz' nem bánthatott volna a törvény, legfeljebb a társadalom sújtó keze érint... Becsületesre mondom. A gyermek miatt tettem. Hogy meg ne tudja... Nagyot vétkeztem azért én is. Tudom, de jóváteszem hibámat. Örökbefogodom a szegény árvát. Még csak arra kérlek, hogy e titkot őrizd meg örökké! — És bűnbánólag hajította le fejét.

— Nyugodt lehetsz. Kívülünk ezt nem tudja meg senki!... Sohasem!

— Sohasem! — nyögte utána Szöke tompán, fájdalmasan.

Az izzó nap fényes tűzkorongja már lenyugvóban volt és csak utolsó, gyenge sugarait szórta bágyadt búcsúzással a földre. A két ember szótlantul ballagott ki a keskeny temető-úton. A kocsik mind tovahajtottak s így ők gyalogszerrel indultak el. Messziről már hallatszott a forgalmas nagyvárosi élet lüktető zaja, a láрма, a villamos-kocsik bántó csengése, búgó zakatolása. Szöke még egyszer, utoljára rázta meg szokatlan melegséggel barátja kezét s a mint az első mellékutczába fordult be, Neményi csöndes részvétellel emelte meg kalapját. És utána nézett. Sajnálkozva. Míg csak alakjának körvonalait nem látta eltűnni. Majd megfordult. Mintha várt volna valakit a temetőből. Pedig hiába, mert a ki már ottan pihen, sohse kerül többé vissza! Talán, mert jól érzi magát!

Aztán felsóhajtott. Mélyen. És maga is megindult a köves úton. Lassan. Hazafelé!

becsületet, az embernek erkölcsi értékét, melynél fogva képes a társadalom által előírt kötelességének megfelelni — oly tulajdonunk, melytől személyiségünket más meg nem foszthatja, csakis mi magunk saját cselekedeteink által. Ha pedig így áll a dolog, akkor más személynek ellenünk elkövetett tetteit, szavait olyanok nem is tekinthetjük, hogy az minket becsületünkől foszthatna meg. Ez esetben az igazságszolgáltató hatalom igénybevételekor nem az a célunk, hogy elvett becsületünket visszaszerezzük, hanem az, hogy a sértő méltó büntetését vegye el egyik legfőbb kincsünk elleni merényletéért.

A becsület fogalmának helyes felismerése fogja egyedül útját állani a párviadal átkos szokásának. Ha a társadalom nézete megváltozik ez irányban, ugyanakkor szigorúbb bírálat alá fogja venni a párviadal jogosultságának kérdését is. Vajha eljönne minél előbb az az idő, midőn a megvetés, a becstelenség vádja ne azt érné, ki különböző okok miatt nem fegyverrel szerezte magának elégtételt a bántalomért, hanem azt, ki viselkedésével, tettével okot ad arra, hogy embertársát mások becsületében megsértve lássák!

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. *Obetko* Dezső, lapunk felelős szerkesztője, nyári üdüléséről megérkezett és a következő számmal ő veszi át a lap szerkesztését.

— **Nyugalmozgató ezredparancsnok.** A helybeli cs. és kir. 5. sz. gyalogezred derék és közszeretben álló parancsnoka, *Halfar* Győző ezredes, megrongált egészségi állapota miatt nyugalomba vonulását kérelmezte. Az ezredes nagy népszerűségnek örvendett városzerte s a tisztikar is igen szerette parancsnokát és sajnálattal vett tudomást távozásáról. Tiszteletére fényesen sikerült búcsúlakomát rendeztek, melyen több beszéd hangzott el. A búcsúestélyen az ezred zenekara játszott.

— **Hivatalvizsgálat.** *Lamos* Endre pénzügyőri felügyelő a múlt hét folyamán vizsgálta meg *Balog* Béla bártfai pénzügyi biztos irodáját s mindent rendben talált.

— **Egy nemzetgazdasági tudós jubileuma.** *Menger* Károly professzor, a hírneves bécsi közgazdasági író és tudós 1910. február 23-ikán lesz 70-éves. Ebből az alkalomból tanítványai és barátai ünnepelni készülnek a kiváló férfit. Miután *Menger* a zajos ünneplés mellőzését kérte, ennélfogva a *Böhm-Wawerek*, *Meyer*, *Fhillipovich*, *Wieser* és más előkelő közgazdasági írókból álló bizottság azt határozta, hogy a szakértésnek, barátoknak és tanítványoknak sajátkező névaláírásukkal ellátott arcképet nyújtja át emlékül az agg tudósnak. A bizottság ilyenértelmű felhívását ezekben a napokban kapta meg és államtudományi karunk is.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszai ág. h. ev. egyházkerület idei közgyűlését — *Zelenka* Pál püspök és *Szent-Ivány* Árpád felügyelő kettős elnöksége alatt — szept. 16—17. napjain Debreczenben tartja meg. A közgyűlést megelőző napokon, 13., 14. és 15-ikén a különböző bizottságok üléseznek. A sárosi egyházmegyéből szavazati joggal *Szlabey* Mátyas bártfai, *Pollyák* Jenő kapinémefalvi, *Dzurányi* Dezső pa'onczai lelkészek, a világiak részéről pedig *Klefner* Gyula, dr. *Florian* Károly és *Wesster* Géza vannak kiküldve.

— **Halálozás.** *Vitéz* Viktor, felsőmérési nagybirtokos szept. 9-ikén hunyt el Budapesten. Temetése vasárnap délután lesz Felsőmérán. A beszterlést dr. *Fischer*-*Colbrie* Ágost, kassai megyés-püspök fogja vezetni.

— **Szemgyógyintézet van Miskolcra** a csabai-úti szanatóriumban.

— **Az Eperjesi Kuglizó Társaság kör** szept. 15-ikétől 25-ikéig, saját kertjében, *jubiláris királydobalást* rendez, mely szept. 15-ikén d. u. 4 órakor, 16-ikától 24-ikéig d. u. 5 órakor, 25-ikén pedig d. u. 3 órakor kezdődik. A díj kiosztása szept. 25-ikén este 7¹/₂ órakor lesz s ugyanazon napon este 7¹/₂ órakor közvacsorát is rendeznek. A jubilaris királydíj egy díszes díjfelvétel lesz 80 koronával aranyban. Összesen 54 díj van, melyeknek összértéke meghaladja a 600 koronát. Ezekon kívül több tárgydíj is van.

— **Egyházi közgyűlés.** A sároszepesi (eperjesi) református misszióegyház szept. 19-ikén d. u. 4 órakor közgyűlést tart a Kollégium II. em. tanácstermében. A gyűlés, a melyen az abaúji egyházmegye esperese, *Révész* Kálmán is megjelenik, az egyház jövő életére vonatkozó, nagyfontosságú ügyekben hoz határozatokat. Ezért az egyház vezetősége ez úton is kéri a ref. híveket, hogy lehetőleg teljes számban vegyenek részt a hirdett közgyűlésen és az egyház ügyeinek intézésében. Ha valaki tévedésből nem kap meghívót, ez a körülmény ne tartóztassa őt a megjelenésben.

ban vegyenek részt a hirdett közgyűlésen és az egyház ügyeinek intézésében. Ha valaki tévedésből nem kap meghívót, ez a körülmény ne tartóztassa őt a megjelenésben.

— **Pályázatok.** Sárosvármegye VI. sz. bártfai útbiztosi kerületében az *útbiztosi* állás megüresedvén, ezen 1100 kor. kezdő törzsfizetéssel, 250 kor. lakpénzzel, irodai és utazási melléklettel és nyugdíj-jogosultsággal járó állásra a pályázati kérvények szept. 25-ikéig *Semsey Boldizsár*, Sárosvárm. főispánjára címezve, *Tahy József* vármegyei alispánhoz, — a kajatai körjegyzőségnek megüresedett *segédjegyzői* állásra a kérvények szept. 21-ikén d. u. 2 óráig *Egerer Ferenc* főszolgabíróhoz, — a kishársi körjegyzői állásra a pályázatok szeptember 25-ikéig *Dobay Béla* főszolgabíróhoz nyújthatók be.

— **Érdemjel helyett — szalagcsik.** A hadügyminiszter elrendelte, hogy úgy a háborúban, mint a menetöltözésben még békeben is, czélszerűségi szempontból, érdemjelek helyett azok szalagjainak csak egy-egy csíkját viselendő.

— **Gallérok, kézelők** legszembetűnőbb tiszttartak *Haltenberger* Béla gőzmosógárjában, Kassa. Képviselve *Eperjesen Theiss* Armin czég által.

— **Eperjesi ügyvéd a gyermekvédelmi kongresszuson.** Szept. 10. és 11-ikén tartják meg Budapesten a második országos patronage-kongresszust, melynek céljai közé főleg a a gyermekvédelem és a rabsegélyezés nemes eszméi tartoznak. Az eperjesi ügyvédi-kamara a kongresszusra külön meghívót kapott. Az ügyvédi-kamara választmányja legutóbb tartott ülésében egyhangúan hozott határozatával, az ügyvédi kamara képviselőjében dr. *Maibaum* Artur eperjesi ügyvédet, a helybeli ügyvédi kar jeles képzettségű tagját küldte ki a kongresszusra.

— **Fürdő-átvétel.** Felhívjuk t. Olvasóink figyelmét *Varga* József fürdőtulajdonosnak lapunk mai számában foglalt hirdetésére és a magunk részéről is ajánljuk ezen teljesen renovált fürdőt a közönség pártfogásába.

— **Szarvasmarha-díjazás.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület Tapolytarnón szept. 23-ikén, Kapiban október 2-ikén, Felsővízközön okt. 23. és Hernádszentivánban okt. 30-ikén szarvasmarhadíjazást fog tartani. A díjazáson résztvehetnek a vármegye összes gazdája a náluk ellett s felnevelt tehennel és 1—2 éves úszókkal. Bikák díjaztatni nem fognak, a díjazásban csakis pinzgau, illetve ezen fajtaival keresztezett egyedek részesülnek.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli kereskedőtanonc-iskolába a beiratkozás *szeptember 15-ikén* (szerdán) d. u. 4 órakor a Kollégium I. em. 3. számú tantermében eszközöltetik. Felkérem a t. cz. kereskedő főnököket ez úton is, hogy iskolaköteles tanulóikat pontosan beirassák és a tandíjnak legalább felét, 6 koronát a beiratás alkalmával fizessék. A javító-vizsgálat és a tanítás kezdete szept. 16-ikán, szintén d. u. 4 órakor lesz. *A kereskedőtanonc-iskola igazgatója.*

— **Ujdonság!** «Hidalgó», átmeneti felőlő már kapható *Spitzer* Móránál.

— **Tűz Eperjesenyiczkén.** Szept. 5-ikén, vasárnap este 10 óra tájban nagy tűzvész pusztított Eperjesenyiczkén. Eddig ki nem derített okból, de minden arra vall, hogy gyújtogatás folytán, kigyulladt a *Kirchmayer* Gerő tulajdonát képező nagy csűr, mely telve volt gabonaművel. szalmával és gépekkel. A tűz oly rohamosan terjedt, hogy a szomszédos két csűr is lángot fogott és rövid idő alatt teljesen leégett. A nagy szerencsétlenségben szerencse volt az a körülmény, hogy a vasárnap délutáni erős eső átázta a körülvevő gazdasági épületeket, istállókat és a nagy kazalt tavaszi természettel s így ezeken a röpködő szikrák nem fogtak tüzet Dicséretet érdemelnek a kendei és harsági tűzoltók, kik rövid idő alatt érkeztek a tűz színhelyére s megakadályozták a tűznek terjedését, mert a csűrök megmentéséről szó sem lehetett. A kár megközelíti a 25,000 koronát, melynek egy része megtérül biztosítás révén.

— **A legideálisabb, modern mosószert** «*Persil*»-nek nevezik. Az eddig szükségesnél idő egyharmadrészeben és kevesebb tüzelőanyaggal mindenki fehéreműjét ríktőfehérré moshatja! «*Persil*» valóságos jótétemény nagymosáskor.

— **Evangelikus nagygyűlések Kassán.** A Luther-Társaság és a magyarhoni evang. egyetemes gyámintézet szept. 25-ikén és 26-ikán tartja ezévi közgyűlését Kassán. A két evang. országos testület gyűlése sikere érdekében máris nagy előkészületek folynak úgy a központban, mint a vendéglátó Kassa városában. A napirend főbb pontjai a következők:

Szept. 25-ikén reggel 6 ó. 50 p.-kor indulás Budapestről, a keleti pályaudvarról Érkezés Kassára 11 ó. 44 p.-kor. A vendégek üdvözlése a pályaudvaron, majd bevonulás a városba. Délben 1 órakor közös ebéd a Schalkház télikertjében. D. u. 1/2 4 órakor a Luther-Társaság igazgatóválasztmányi ülése a vármegyeháza közgyűlési termében. D. u. 5 órakor a Társaság közgyűlése ugyanott. A megnyitó-beszédet dr. *Zsilinszky* Mihály v. b. t. t., elnök mondja. Este 1/2 7 órakor Luther-ünnepély a kassai evang. templomban. Este ismerkedési estély a Schalkház télikertjében. A második napon, szept. 26-ikán gyámintézeti istentisztelet a Kossuth Lajos-utcai ev. templomban. Utána a magyarhoni evang. egyetemes gyámintézet közgyűlése ugyancsak a templomban. Az elnöki megnyitó-beszédet mondja dr. *Láng* Lajos v. b. t. t., elnök. Az évi jelentést előadja *Gyuráts* Ferenc püspök, elnök. D. u. 1 órakor közébed lesz a Schalkház télikertjében. A gyűlésekre máris tömeges jelentkezések történnek. A kedvezményes vasúti-jegyekért *Majha* Vilmos Luther-társasági titkárnál, a kassai elszállásolásért pedig *Mohr* Béla kassai ev. lelkésznel kell jelentkezni.

— **Van-e már «2 percze» gyorsfűtés-tisztítója?**

— **Hangverseny.** A Sárosvárm. Gazdasági Egyesület, az alapítandó Állat- és Madárvédő egyesület javára, szeptember 25-ikén hangversenyt rendez a Vigadó nagytermében.

— **Borszesz-explozió.** *Gottlieb*, hét-hársi szatócsnál szept. 9-ikén esti 10 órakor, alkalmasint vigyázatlanság következtében, felrobbant egy üveg szesz, mely elpusztította az egész szobaberendezést. *Gottlieb* és neje, valamint 5-éves kis gyermekük súlyos égési sebeket szenvedtek, úgyszintén szomszédja, *Teitelbaum*, ki segítségére jött, talpát vágta át egy üvegdarabon. Szerencse, hogy a szomszédoknak sikerült a tüzet elnyomni s az nem terjedt tovább.

— **Biztos benne, hogy nem felejtett el semmit?** Ha azután csendes hegyi fészünkben ülünk, eszünkbe jut, hogy sok mindenre volna szükségünk, a mit meg nem szerehetünk. Persze! *Fay*-féle eredeti szódéni ásványpasztillák is hiányzanak! Ezek nélkül nem megyek többé nyaralni, mióta 2 év előtt abban az istentől sem ismert távoli lyukban úgy meghültem. Ha *Fay*-féle eredeti szódéni ásványpasztillaim vannak, úgy legalább biztos vagyok, hogy nem kell félnem meghűléstől. A *Fay*-féle eredeti szódéni ásványpasztillák ára: egy doboz 1 kor. 25 fillér és minden gyógyszerárban, droguista és ásványvíz-üzletben kaphatók. Óvakodjék utazatóktól! Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntzer* W. Th., Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

— **Tejgazdasági tanfolyam.** A földművelésügyi miniszter által a nagyobb birtokososztály és az országban működő tejszövetkezetek vajmesteri és előmunkás-szükségletének biztosítása céljából szervezett alsóvezetkei m. kir. «*Balogh* Vilmos» hegyvidéki gazdasági telepen november 1-jén kezdődő tanfolyamra 18 ingyenes növendék is hely kerül betöltés alá. A felvételi iránti kérvények, szabályszerűen felszerelve, a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz címezve, a hegyvidéki kirendeltséghez szept. 15-ikéig benyújthatók. A felvételi feltételek a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalában megtudhatók, a hol jelentkezni is lehet.

— **Pálinka eladása engedély nélkül.** Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a pénzügyminiszter, hogy a saját tulajdont képező telken termelt gyümölcsből (anyagból) idegen ústön kifőzött pálinka nagyban eladható pénzügyhatósági engedély nélkül. Ez az elvi döntés a magánfelek által vásárolt gyümölcsből nyert pálinkának nagyban való eladását nem érinti s így ehhez a pénzügyi hatóság engedélye szükséges.

— **Elgázolás.** Kedden reggel a központi húscsarnok előtt elterülő téren *Harcász* György kocsis *Wawrek* Andrásné szül. *Kuczko* Anna kassai lakosnőt járművel elgázolta. Az asszony fején és kezén szenvedett kisebb sérüléseket. *Wawrek* Andrásnét a kórházba szállították, a hol sebeit bekötötték s hazabocsájtották. Az elgázolás megtörténte után a bakon ülő *Szacs* Mihály kivette *Harcász* kezéből a gyeplőt s el akart hajtani, de a rendőrnek sikerült a vigyázatlan kocsist elfogni.

— **Az új telefon-tarifa.** A kereskedelmi miniszterhez már több ízben feliratot intéztek a telefon-tarifa ügyében a törvényhatóságok. A feliratokban arra kérték a minisztert, hogy az eddigi telefon-tarifát szállítsa le. A kereskedelmi miniszter a feliratokra korreenditileg értesítette a törvényhatóságokat, hogy legközelebb új telefon-tarifát fog életbeléptetni. A kereskedelmi miniszter most jelentést adott ki, melyben az új tarifát ismerteti. E szerint a jövőben a telefon használati díja a jelenlegi díjaknak éppen a felére lesz le

szállítva. Az új beosztás szerint öt zóna van megállapítva, melyek használatáért a következő díjak fizetendők:

I. zóna	25 kilom. távolságra	3 percenkint	20 f.
II. "	26—50 kilométerig	3 "	50 "
III. "	51—100 "	3 "	50 "
IV. "	101—200 "	3 "	1 K.
V. "	201 kilométeren felül	300 km-ig	1 K. 50 f.

Az ennél nagyobb távolságra 3 percenkint 2 korona fizetendő. A telefon-tarifa ugyanolyan, mint a külföldé. Hogy mikor lesz életbeléptetve, az egyelőre még nincs megállapítva, de a miniszter ígéretet tett, hogy rövid időn belül meglesz.

— **Orgonaszentelés.** Dr. Fischer-Colbrie Ágost, a kassai egyházmegye püspöke szept. 4-én érkezett Bártfára, hogy a serdülő ifjúságnak feladja a bérmlás szentségét s felszentelje a nemrég felállított szent Egyed-templomi új orgonát. Folyó hó 5-ikén reggel Korányi Antal prépost misét czelebrált, melynek végén ömeltósága a bérmlándó gimnáziumi tanulókhöz rövid, szívhezszóló beszédet tartott, majd feladta nekik a bérmlás szentségét. Ezután a szokásos módon felszentelvé az igazán impozáns s a templom valódi díszére való új orgonát, 16 pap segédkezése mellett szentmisét mondott, a melyen úgyszólván az egész városi intelligencia vett részt. A mise végeztével Korányi Antal prépostnál díszbéd volt, melyen a bártfai és vidéki pap-ság s a városi hivatalok vezetői vettek részt.

— **A Rákóczi-síremlék pályázat.** II. Rákóczi Ferencnek a kassai székesegyházban felállítandó síremlékére a vallás- és közoktatásügyi miniszter által hirdetett pályázat határideje szept. 30-ikán jár le. A magyar szobrászok nagy számban vesznek részt a nyilvános pályázaton. A bíráló-bizottság a képzőművészeti tanács, a műemlékek országos bizottsága, a magyar képzőművészek egyesülete, a magyar mérnök- és építész-egylet, valamint az építőművészek szövetsége tagjaiból alakul meg s mint a kormány által kiküldött tag, résztvesz benne Thaly Kálmán.

Saját termésű méz,
aranyszínű, igen finom, még kap-
ható *Bohrandt Lajos* nál, Eperjes,
::: Fő-utca 79. szám. :::

— Miért vörösödik meg a rák?

A rákok színe nem egyforma. Csak ha jó puhára főve kerülnek az asztalra, akkor öltönek egyforma színt és egyformán vörös valamennyi, még ha életében teljesen fekete volt is. Egy német természettudós kutatásokat végzett annak megállapítása céljából, hogy miért van a rákoknak különböző színűk s megállapította, hogy ez a színváltozás kizárólag csak védelmi eszköz, a melynek révén a rák mindenkor megegyeznek a környezet színével. Ha a rák kékes alapon él és szerzi zsákmányát, akkor kékes árnyalatú színt ölt; ha fekete, mocsaras talaj a tanyája, akkor fekete a színe. Ezzel szemben barna és olivzöld, vagy vörhenyes páncélatú és ennek megfelelő alapszínnel bíró rákok is vannak. Főve azonban mégis vörös lesz valamennyi. Ez a tulajdonság onnan ered, hogy chitinpáncéljuk a vörös festőanyag mellett még más, sötétebb festőanyagot is tartalmaz, a mely az előbbi rendesen elfődi. Ezt a sötétebb festőanyagot a forró víz elvonja, úgy, hogy a rák főzésekben pirossá válik. Ugyanezt a változást okozza az élő rákokon a hideg, hígított alkohol is. Hogy miképpen jut a rák páncélja a vörös festőanyaghoz, az eddig nem volt teljesen megállapítva, annál is inkább, mert ez a szín sem a földdel, sem a rák esetleges környezetével nem egyezik. Legújabbban Kent vette behatóbb vizsgálat alá ezt a jelenséget. Teljes határozottsággal megállapította, hogy ezt a különös színeződést, a mely teljesen ellentétben áll a rák önvédelmi szükségleteivel, a napsugarak idézik elő. A rák páncélja tényleg megvörösödik, ha a napsugarak hatásának teszszük ki, a nélkül azonban, hogy a forróság hatásának is ki volna szolgáltatva. E révén Kent a legkülönbözőbb színű rákoknak ruházatát vöröses színűvé varázsolta. Csak óvatosan kell az eljárást végezni. Nem szabad ugyanis a rákokat, melyek addig sötét helyen éltek, hirtelen a naptól erősen megvilágított akváriumba elhelyezni, hanem fokozatosan kell őket a napvilághoz hozzászoktatni. Ez azonban sokszor hónapokig is eltart, mert a vigyázatlanság folytán sok kísérleti állat elpusztult.

— **Az abc.** X. börtügnök és háztulajdonos valahonnan Marosvásárhelyről került hozzánk tíz évvel ezelőtt, de azóta nálunk szívvel-lélekkel megmagyarosodott. Felesége négy gyermekkel áldotta meg, a kiknek jó magyar neveket adott a rabival. Péter, Tibor, Olga és Zoltánnak hívják a négy apróságot. Egy alkalommal a börtügnök meg is magyarázta egyik barátjának, mi vitte őt arra, hogy ily neveket adjon gyermekeinek.

— Én elhatároztam magamban még nőstülésem előtt, hogy gyermekeimet az abc-betűszerinti sorrendben fogom elneveztetni.

— És mégsem aszerint nevezted el őket — mondja egyik barátja.

— Hát hogye! — felelte X úr. Az első, a leány az az **Alga**, a második a **Béter**, a harmadik a **Czoltán** és a negyedik a **Dibor**.

— **Egy népszerű.** A *Moll*-féle borszesz által a betegeknek egy ép oly gyógyhatású, mint olcsó szer nyújtatik köszvényes és csúzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan *Moll*-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Mikor nem szabad a géppuskával löni?** Kísérletek útján megállapították, hogy a géppuskák gyakorlótöltényeinek záródugója 35 lépésnyi távolságig sérüléseket idézhet elő, ezért a gyakorlatoknál a tüzelésnek a kellő időben való beszüntetésére különös gondot kell fordítani. A hadügy-miniszter a balesetek elkerülése céljából most elrendelte, hogy a géppuskákból gyakorlótölténnyel való lövést éjjel, ködben és sűrű erdőben tartott gyakorlatoknál feltétlenül mellőzzék.

— Az iskolásgyermekek álma.

Érdekes cikk jelent meg nemrég egy németországi szaklapban egy jeles német pedagógus tollából az iskolásgyermekek álomvilágáról. A cikk adatait tanítók és tanítónők gyűjtötték össze a göttingi, northeimi és eimbecki iskolásfiúk és leányok körében. Az adatok szerint a fiúk 70%-a ohasem, vagy csak ritkán álmodik, ellenben a leányok közül csak 40% állítja ugyanezt. Gyakran és mindig a fiúknak 17%-a, a leányoknak pedig 60%-a álmodik; néha-néha vannak álmai fiúk 13%-ának, míg a leányok ebben a csoportban egyáltalában nem fordulnak elő. Kiválóan érdekesek az álom-tárgyai, melyek természetesen nem teljesen megbízhatók. Leggyakrabban rablók, gyilkosok, tolvajok, betörők, cigányok, üldözők, támadók, szerencsének, csapóajtók és rendőrök jelentkeznek az álmokban. Buszmann összeállítását szerint ezek az álomtárgyak, melyeket a gyakran ismétlődőkhöz soroz, 39 százalékkal fordulnak elő. A második csoport, mely 30-ra tehető, a következő egyenlő értékű eseményeket öleli föl: Halál, halott, sír, koporsó, temető, koponya, gyilkosság, lemészárlás, lefejezés és vadak által felnyársalás. A harmadik csoport, mely 19-re tehető, kizáróan állatokat lát álmában; a negyedik csoport (18) örven-detes eseményeket: karácsony, születésnap, menyegző és színház; az ötödik csoport tanító és tanítvány közt történő eseményeket lát (47). Ezután következik hatodsor: vízbeesés, vízbetaszítás, árvíz (16); hetedsor: házégés (14); nyolczadsor: erdő, mező, séta, kirándulás (9); kilencedsor: háború, csata, ostrom; tizedsor: utazások (India, Afrika, Amerika, északi sark); tizenegedsor: barátok, kézimunkák; tizenkettedsor: torna, úszás, football, kerékpár. Azután következik két csoport (szám szerint 5), melyekben esés a padlásról, lépcsőről, meredekről és egyéb balesetek fordulnak elő. 4 és 3 számmal szerepelnek végre álmok, melyek az iskoláról, léghajóról, Zeppelinről, inádkozó angyalokról és háztartási tennivalókról jelentkeznek. Nagyon természetes, hogy cigányokról, üldözőkről, csapóajtókról és rendőrökről leginkább a leányok, — míg a tolvajokról, haramiakról és betörőkről leginkább a fiúk álmodtak. Buszmann összeállításából arra a következtetésre jut, hogy a képződés visszahatása nagy mértékben annak az érzelmeknek erejétől függ, mely az álmokat kelti. Buszmann az álmok eredetét is kutatja. A jelzett esetekből könnyen megállapítható, milyen álmok keletkeznek a gyermekek olvasmányaiából, különösen az ifjúsági hírlapok olvasása nyomán.

SPORT.

Felsőmagyarország atlétikai bajnoksága. Az *Eperjesi Tornas és Vívóegyesület* a M. A. Sz. megbízásából vasárnap d. u. 3 órakor atlétikai viadalt rendezett, a melyben döntésre került Felsőmagyarország atlétikai bajnoksága hét versenyszámból. Csúnya, esős idő köszöntött be a verseny napján, úgy, hogy sport-értékkel bíró eredményt alig hozhatott a felvidéki atléta-gárda küzdelme. A verseny résztvevői között olyan jó kvalitású atléták versenyeztek a bajnoki címért, hogy normális időben több mint bizonyos, sok fényes eredménnyel gazdagították volna atlétasportunkat. A verseny programján a bajnokságokon kívül több érdekes versenyszám és ifjúsági verseny is szerepelt. A részletes eredmény ez:

Gerelydobás. Első Bornemissza Pál (D. T. E.) 47 m. 70 cm., második ifj. Vott Béla (E. T. V. E.) 41 m. 95 cm., harmadik Csasztek Jenő (Kassai A. K.) 36 m. 40 cm.

100-yardos síkfutás (ifjúsági). Első Kohányi Kálmán (K. A. K.), második Banke Antal (K. A. K.), harmadik Mohr Gyula (Nyitra)

100-yardos síkfutás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Szobota Ferencz (K. A. K.) 10 és $\frac{2}{5}$ mp., második Szökő Alajos (D. T. E.), harmadik Pál Sándor (Nyitra).

Diszkoszdobás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Gobonya Albin (E. T. V. E.) 35 m. 23 cm., második Horváth Aladár (D. T. E.) 34 m. 5 cm., harmadik Csabinyák Elek (E. T. V. E.) 31 m. 85 cm.

Diszkoszdobás (ifjúsági). Első Vott Rezső (E. T. V. E.) 29 m. 72 cm., második Szediák Tivadar (E. T. V. E.) 28 m. 25 cm., harmadik Mohr Gyula (Nyitra) 27 m. 65 cm.

Magasugrás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Gamauf István (E. T. V. E.) 1 m. 65 cm., második Zöld József (D. T. E.) 1 m. 65 cm., harmadik Bornemissza Béla (D. T. E.) 1 m. 60 cm.

Súlydobás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Pivnyik Gyula (Nyitra) 11 m. 7. cm., második Csabinyák Elek (E. T. V. E.) 10 m. 67 cm., harmadik Dobó Árpád (E. T. V. E.) 10 m. 55 cm.

Negyed ang. mérföldes síkfutás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Korányi Imre (K. A. K.) 56 és $\frac{4}{5}$ mp., második Fülöp József (K. A. K.), harmadik Hirschfeld Márk (E. T. V. E.).

Hírmagasugrás. Első Wunsch Kálmán (E. T. V. E.) 10 m. 26 cm., második Stefan Ferencz (K. A. K.) 9 m. 72 cm., harmadik Grünfeld Jenő (E. T. V. E.) 9 m. 10 cm.

Rúdmasugrás. Első Horváth Aladár (D. T. E.) 3 m. 01 cm., második Zöld József (D. T. E.) 2 m. 70 cm.

Fél ang. mérföldes síkfutás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Fülöp Miklós (D. T. E.) 2 p. 15 mp., második Kribel Aladár (E. T. V. E.).

Távolugrás Felsőmagyarország bajnokságáért. Első Szobota Ferencz (K. A. K.) 6 m. 12 cm., második Wunsch Kálmán (E. T. V. E.) 5 m. 38 cm., harmadik Nováky Gábor (K. A. K.) 5 m. 31 cm.

Távolugrás (ifjúsági). Első Benca Kálmán (K. A. K.) 5 m. 51 cm., második Horváth Ferencz (E. T. V. E.) 5 m. 49 cm., harmadik Kohányi Kálmán (K. A. K.) 5 m. 38 cm.

220-yardos síkfutás. Első Szobota Ferencz (K. A. K.), második Nováky Gábor (K. A. K.), harmadik Szökő Alajos (D. T. E.).

A versenyek tartama alatt állandóan esett az eső, a vége felé azonban annyira megeredtek az ég csatornái, hogy az utolsó számokban a versenyzők s a bíróság tagjai zuhanyanb mülködtek. Ez a körülmény a versenyek tartalmi és erkölcsi sikerén kívül igen károsan hatott az anyagiakra is, mert a bajnoki viadatok számlája e miatt deficizzel záródott.

Az E. T. V. E. számos tagja Budapestre rándult szombaton, hogy végignézzék tagjainak küzdelmét a *Bpesti III. ker. T. V. E.* orsz. atl. versenyén, a melyen 5 pontban a rendező egyesület gárdája az *E. T. V. E.*-vel klubközi versenyben is találkozik. Reméljük, hogy jövő számunkban kedvezőbb körülményekről és eredményekről számolhatunk be, mint az *E. T. V. E.* vasárnapi mérkőzéseiről. A kirándulókat *Dvorcsák Győző* titkár vezeti.

A M. Kárpát-egyesület Eperjesi Osztálya augusztus hó 28-ikán tartotta meg a Bártfa—Zboró—Bártfafürdői kirándulását. A kirándulókat Bártfán dr. Vass Antal igazgató, Zborón Zimay J. állami erdész és Bártfa-fürdőn Holénia József kalauzolták. Ugyanabban az időben egy másik kirándulás a Dunajec vidékét kereste föl. A kirándulók, névszerint: Ludmann Ottó és Frenyó Lajos vonaton mentek Szepesbéláig s Barianglítottól 6 óra alatt gyalog eljutottak a Vörösklastromig, a hol megháltak; másnap reggel tutajon ereszkedtek le Scsavniczáig, a honnan 6 órai gyaloglás után Pivnicza-fürdőt érték el; itt vonatra ültek s este fél 10 órakor ismét Eperjesen voltak. A derék turistáknak gratulálunk. Ma, szept. 12-ikén a Viszokaholára és a Branyiszko-hágóra indult egy kirándulás, a melyről jövő számunkban fogunk referálni. E helyen felhívjuk közönségünket a Kassán, f. hó 18-ikán tartandó kilátó-toronyavatási ünnepélyre. Az erre vonatkozó meghívó az osztály központi irodájában ki van téve.

Eperjesi

Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár.

Az eperjesi állami csipkeverő-iskolában szept. 15-ikén kezdődik a tanítás. Ajánljuk a szülők s leányaik figyelmébe, hogy

a hasznos csipkeverés elsajátítása végett a iskolát minél többen s szorgalmasan látogassák. Beiratási-díj egész évre 1 korona; tandíj egy óra 1 korona. Jelentkezni lehet az iskolánál: Eperjes, Fő-utca 73. szám, II. emelet.

Dobieczi Sándor évi jelentéséből. (VII.) De mi nem hirdetünk bojkottot, mi csak védekezésre szorítokozunk és a *közgazdasági tevékenységnek leghatalmasabb biztosítékát*, ipari munkásságunk létfeltételeit óhajtjuk iparpártolási mozgalmunkkal biztosítani. És az e téren elért munkásságunk eredménye valóban biztató. Nem akarom ismételní a multban felhozott statisztikai adatainkat, csak arra utalok, hogy sikerült hazánk minden részében fölébresztenünk az alkotó *tevékenység* vágyát. El már a lelkületekben egy eddig még nem ismert vágyakozás, fölhalmozódott az energia és számos helyen már csak egy picziny lökére van szükségünk, hogy meginduljon a kifejezésedés folyamata. Mindez a tevékenységi vágy idézte elő azt, hogy az *ipari munkásság alapját megvetendő*, testvéregyesületeink nagy része különböző tanfolyamokat alapított. 45 városban alakítottunk az utolsó évben tanfolyamokat és az ipari foglalkozásoknak különböző nemreire majdnem 3000 egyént oktattunk. E foglalkozások között található a csipkeverésnek különböző neve, a pipere-munka, virágkészítő-tanfolyamok, szövészeti iskolák, fehéreművarrás, a hímzések különböző nemei, harisnyakötés, gyermekjáték- és dobozkészítő tanfolyamunk, sás- és gyékényfonás, fafaragászat, suprikamunka, stb. stb. Központunk ezekre a célokra több mint 7000 koronát áldozott, sokkal nagyobb azonban az az összeg, a mit testvéregyesületeink áldoztak erre a célra és megbecsülhetetlen értéket képvisel az a buzgalom és nemes törekvés, a melyet szegénysorsú polgártársaink érdekében kifejtettek. Örömmel jelenthetjük, hogy a központtól fentartott tanműhelyeink munkássága annyira eredményes volt, hogy a tanügyi körök annak országos elterjesztésén fáradoznak. Az oktatás terén való munkásságunk azonban nem feltűnést keltő, de a lelkek mélyébe ható alkotás, s azok, kik ezzel foglalkoztak, ne csüggedjenek azért, mert törekvéseik azonnal valóra nem válhattak. Oktatásaink gyümölcseinek érlelődnie kell. *At kell menni azoknak társadalmunk vértébe, míg a felhalmozott energia tetteikben is megnyilvánulhat.* A mi céljaink eszményi célok. A népnevelés, a felnőttek oktatása az ósdiak szemében neveléses ugyan, de mégis ez biztosította a legnagyobb nemzetek haladását. És dolgozunk is türelemmel és kitartással a jövőben is, mert tudjuk, hogy évtizedes munkásság szükséges arra, hogy az egész nemzet gondolkozásmódját, lelkivilágát átalakítván, a magasabb, intellektuális életre tegyünk alkalmassá. A nemzet jobbainak ezt az altruisztikus munkásságát az önzők, kis-lelkűek és szűklátókörűek ugyan kigúnyolják, de ez minket nem szabad, hogy gátoljon előretörtetésünkben. (Vége köv.)

= IDEGENFORGALOM =

Eperjesen, BERGER szállodájában
1909. évi szeptember 8-ikától szept. 11-ikéig.

Feith József utazó Budapest, Újhelyi József tanító Kiskolán, Klaffer Fülöp kereskedő Newyork, Adler Szigfrid utazó Bielitz, Illés Armand utazó Miskolcz, Himesch Richard jogh. Brassó, Zaminer Ottfried jogh. Brassó, Boxer Károly utazó Bécs, Schneider Viktor utazó Budapest, Friedenthal Ferencz utazó Budapest, Várady József joghallgató Sárospatak, Zethin Ignáczné magánzó lányával Sátoraljaújhely, Szvets Béláné urad. tiszt. neje lányával Tavarna, Reich Szigfrid utazó Bécs, Rutkay Béla jegyző fiával Tribóc, Silber Soma utazó Budapest, Darvas Ede utazó Debreczen, dr. Radács Gyula ügyvéd Bártfa, dr. Springer Zoltán ügyvéd nejével Felsővízköz, Waldmann József utazó Budapest, Fehér Béla utazó Perjámos, Zsámbokréthy Lajos köz. igazg. Puhó, Wister Tivadar utazó Vágújhely, Kornhäuser Samu mérnök Igló, Weiner Jakab kereskedő Zsolna, Deutsch Lipót utazó Debreczen, Berner József utazó Budapest, Weiner Arnold utazó Luki, Mandics István utazó Budapest, Lipschitz Samu utazó Bécs, Frisch Nánán kereskedő Bochnya, Pauncz Antal utazó Losonc, Keviczky Soma gazdálk. Léva, Koczap Frigyes gazdálk. Léva, Zilahi Kiss László banktisztv. Budapest, Landau Adolf kereskedő Rzeszow, Weisz Károly önkéntes Budapest, Grünwald Hugó ügyv. jel. Sátoraljaújhely, Krausz Miksa biztosító Budapest, Ancserl Albin utazó Budapest, Willmeroth Károly utazó Remscheid, Varga Miklós jogh. Sátoraljaújhely, Kálmán Rudolf főispán fiaival Komárom, Kovács János jogh. Mórniczida, Reismann Aladár utazó Bécs, Bocsek Nándor jogh. Újbánya.

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest. ind.	650 r	810 r	150 du	810 r	1000	1015 r	215 du
Kassa . . .	250	1220 du	420 du	710 r	520 r	320 r	722 du 1040 r
Abos . . .	314	1242	451 r	728 r	545 r	—	746 r 1106 r
Eperjes 351	109 r	527 r	805 r	623 r	—	—	900 r 1140 r

Vax. es csütört.

Eperjes ind.	120 r	537 r	815 r	703 r	—	—
Eperjes megálló .	125 r	542 r	822 r	708 r	—	—
Kisszeben . . .	157 r	613 r	900 r	740 r	—	—
Héthárs . . .	215 r	635 r	935 r	803 r	—	—
Orló . . .	300 r	715 r	—	846 r	—	—

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	657 r	1021 r	—	320 du	—
EPERJES . . .	702 r	1025 r	—	325 r	—

Naponta

EPERJES . ind.	445 r	710 r	1035 r	1140 r	352 r	645 r
Abos . . .	517 r	741 r	1101 r	1213 du	419 r	718 r
Abos . . .	525 r	750 r	101 r	1236 du	425 r	730 r
Margitfalu .	603 r	841 r	147 r	100 r	509 r	804 r
Göncibánya .	650 r	920 r	300 r	300 r	555 r	845 r
Szemeskőutya .	920 r	1140 r	525 r	525 r	940 r	—
Szepesolaszi .	644 r	917 r	227 r	125 r	548 r	830 r
Váralja . . .	810 r	1045 r	310 r	310 r	625 r	905 r
Igló . . .	725 r	952 r	308 r	152 r	620 r	856 r
Léva . . .	815 r	1035 r	430 r	230 r	730 r	950 r
Poprád . . .	815 r	1050 r	420 r	230 r	719 r	932 r
Csorba . . .	903 r	1136 du	504 r	320 r	808 r	—

Szepesség felől érkezik a vonat:

Csorba . . .	ind. 557 r	755 r	1137 du	228 du	505 du	730 r	1007 r
Poprád . . .	630 r	835 r	1220 du	203 r	545 r	820 r	1040 r
Igló . . .	703 r	930 r	125 r	336 r	653 r	908 r	1115 r
Szepesolaszi .	728 r	1004 r	205 r	409 r	732 r	938 r	1142 r
Margitfalu .	750 r	1035 r	236 r	423 r	807 r	1005 r	1207 r
Abos . . .	821 r	1117 r	319 r	454 r	848 r	1041 r	1240 r
Abos . . .	ind. 831 r	1244 du	324 r	500 r	1108 r	1108 r	—
EPERJES . . .	900 r	109 r	351 r	527 r	1140 r	1140 r	—
.. megálló . . .	—	135 r	—	—	—	—	—

Vasúti menetrend.

Érvényes 1909. évi július 1-től.

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	715 r	—	125 du	—	540 r	—
Bártfa . . .	915 r	—	335 r	—	725 r	—

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . .	ind. —	530 r	119 du	—	750 r	—
Eperjes . . .	érk. —	700 r	320 du	—	927 r	—

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . .	ind. —	Csak hétfő	848 r	135 du	—	745 r
Héthárs . . .	—	600 r	932 r	224 r	—	835 r
Kisszeben . . .	—	623 r	953 r	247 r	—	859 r
Eperjes megálló .	—	657 r	1021 r	320 r	—	930 r
Eperjes . . .	érk. —	702 r	1025 r	325 r	—	935 r

Sáponka

Eperjes ind.	445 r	710 r	1035 r	352 r	820 r	945 r
Abos . . .	517 r	741 r	1101 r	419 r	845 r	1013 r
Kassa . . .	550 r	840 r	1126 r	450 r	915 r	1039 r
Budapest . . .	100 du	155 du	845 r	1020 r	630 r	815 r

Szerdán és szombaton Kassáról ind. 250 du.
Eperjesre ér. 352 r.

Henneberg-selyem csak közvetlenül! — fekete, fehér és színes, 1 K. 35 fill.-től méterenként biuzoknak és ruháknak. Postadíjmentesen és már megárolva házhoz szállítatik. Gazdag mintaválaszték postafordultával.
Henneberg selyemgyáros, Zürich.

Építők- és építetőknek

.. saját érdekük, ha, mielőtt megrendelést eszközölnék ..
vízvezeték, központi fűtés, csatornázás, sodronykerítés és kavicsrostaszküszégeikre, bizalommal fordulnak ajánlat- vagy felvilágosításért — melylyel díjtalanul szolgál —

GURSZKY JÓZSEF

fém- és vasműveshez; műszaki iroda és műhely:
KASSA, Ferencz József-tér 14. sz. Telefon-sz.: 347.
Városok, községek, gazdaságok, házak stb. vízmű, csatornázás és központi fűtés tervezési és kivitelezési vállalat. Külön osztály mindennemű sodrony, vaskerítés s kavicsrosta készítésére.
Dr. Obetkó Dezső távollétében a szerkesztésért felelős: **Nikelszky Zoltán.**
Kiadótulajdonos: **Kösch Árpád.**

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s díszesen felszerelt * * * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA | PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intévelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. . . .

Pénzüntézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérleg számlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, faragászok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítására, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítására.
Különlegesség könyvnyomdai színyomásban!

Bermely hirlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készülő nyomtatványokról — postafordultával.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu
GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

kitűnő sikerrel használtatik.

E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 literes palack	40
1/8 literes palack	48

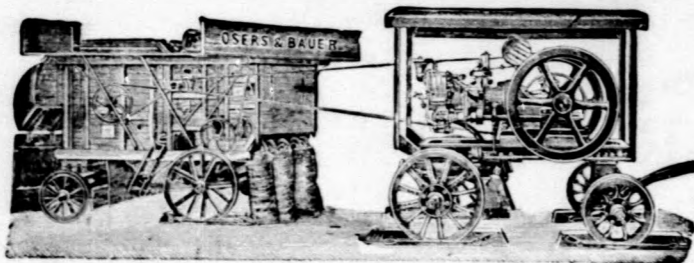
Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 literes palack	7
1/8 literes palack	9

Eperjesi főraktár: Mikolik Istvánnál.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes-hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési kúra. Prospektus ingyen és bérmentve küld az igazgatóság

SZULTÁN
BÓRÉS DÚS
LITHION
FORRÁS
KIVÁLÓ VEGYIÖSSZETÉTELŰ

Oseers és Bauer kizárólagos MOTORGYÁR
Wien, XX., Dresdnerstr. 51-53a.
Magyarországi fióktelep:
Epe, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN-LOKOMOBILS
cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
A jelenkor legolcsóbb üzemereje, — 3 fillér üzemköltség óra lövésenkint.
Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.
Benzin-lokomobilos cséplőszerelvényeink a többek között a következőknek tekintetők meg üzemben:

Ifj. Rohody Pál, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Cséménye, Varánó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyszar, Gálszécs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berczel, Patroha mellett, 4 HP, cséplőszerelvény.

Eladó ház.

Szebeni-úton levő ház eladó.

Bővebbet Gaskó András tulajdonosnál.

Meglepő újdonság!!!

Mosás napján minden gondot megszüntet.

Persil
Modernes Waschmittel

modern mosószer.

Jótállás, hogy ártalmatlan és nem veszedelmes! — Egyszeri főzés — vakítóan fehér fehérnemű. — Megtakarít munkát, időt és pénzt! — Nincs mosódeszka! Nincs dörzsölés! Nincs kefézés! Ha egyszer alkalmazzák — mindig használják.

— Egyedüli gyártó Ausztriában és Magyarországon: —

Voith Gottlieb, Wien, III/4.

Kapható minden e szakmába vágó üzletben.

Egy kisebb ház

kerttel vagy a nélkül, azonnal eladó.

Bővebbet Kossuth Lajos-utca 43. sz., I. em.

Francia és angol nyelvben

gyakorlati oktatás egyeseknek vagy csoportoknak.

Tanórák kezdete október 1-jén.

Érdeklődők kéretnek előre jelentkezni lakáson, Konstantin-utca 3. sz., d. e. 11—12-ig és d. u. 2—4-ig.

Ibrányi-Vay Erzsébet.

1024—1909. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszéknek 1908. évi 2490. számú végzése folytán, dr. Liska Mihály ügyvéd által képviselt Kovaliczky Kornél felperes részére 2949 kor. 85 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 633 kor.-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíróóság 1909. V. I. 512/5. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán, Eperjesen (Laktanya-utca 2. sz. házban, földszint) leendő megtartására határidőül 1909. évi szeptember hó 18-ik napjának délutáni 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1909. augusztus 31.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

A Kampauer-féle

Széchenyi-szálloda és vendéglő

teljes berendezéssel,

Eperjesen, szemben a katonai laktanyával,
haláleset következtében

szabad kézből eladó.

Bővebbet Halbsch Gusztáv ékszerész
üzletében, Eperjes.

Elsőrendű
valódi porosz
szalon-kőszemet

métermázsánkint 3 korona 60 fillérért
mindenkinek a házához szállít:

EPERJESI FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Eperjesen, Kossuth Lajos-utca 19. sz. a.

Két, jó házból való fiú
tanoncznak

:: :: fölvétetik :: ::

Mihalidesz Lajos
hentes-üzletében :: Eperjesen.

Egy iparvállalathoz, mely biztos és ki-
mutatható 50%-ot jövedelmez tisztán,
társat keresek

15,000 korona készpénzzel.

Koczkázat kizárva!

Czím a kiadóhivatalban.

768—1909. szám.

Szállítási hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelése alatt álló sóraktár részére Máramaroszigetről érkező őrölt-, alak- és sajtolt-marhasó küldeményeknek az eperjesi vasúti állomásról a sóvári sóraktárba leendő befuvározási és beraktározási munkálatok 1910—1912. évekbeni biztosítása céljából alulírott m. kir. főbányahivatalnál 1909. évi szeptember hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Versenyezni szándékozók felhívattak, hogy magyar nyelven írt, 1-koronás bélyeggel és megfelelő 5% óvadéknak valamely állampénztárnál történt letételéről szóló letéti nyugtának csatolásával ellátott zárt ajánlataikat, melyekben az ajánlott egységárak számokkal és betűkkel kiirandók, a fenti határidőig annál is inkább nyújtsák be, mert későbbben beérkezett vagy utóajánlatok visszautasítatni fognak.

Kijelentetik egyben, hogy a hivatal fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhat és a szállítást a legmegbízhatóbb szállítóra bízhatja. A szállítási feltételek alulírott m. kir. főbányahivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Sóvár, 1909. szeptember 3.

M. kir. főbányahivatal.

Fürdőátvétel és -megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a t. közönséget, hogy a Fürdő-utca 5. sz. alatti

Klein-féle fürdőt

teljes berendezéssel együtt meg- és átvettem és azt a legmagasabb igényeknek is megfelelően, teljesen átalakítva, hosszú éveken át szerzett tapasztalataimmal, saját nevem alatt tovább fogom vezetni.

Tiszta hegyi-forrásvízű fürdőmet, hol ezentúl naponta lesz gőz- és kádfürdő, hidegvizkúra, massage, frottir és ezzel kapcsolatban lévő gyógymódok stb, midőn a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlom, egyben nagybecsült pártfogásukat kérve, vagyok mély tisztelettel

Varga József

gőz- és kádfürdő-tulajdonos.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasár- és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.
Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémárú Részv.-Társ.
BUDAPEST, V., Külső-Váci-út 74 21 sz.
Helybeli elárúsítók:
Dahlström Károly, Luchs Ede és Társa.

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot fizesse elő

Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Ujság terjedelme rendszeresen 28-32-36 oldal.
Egy évre . . . K. 28.— Vasár- és ünnepnapokon
Félévre . . . „ 14.—
Negyed évre „ 7.—
Egy hónapra „ 2-40 60-100 oldal.

Magrendelési cím: **AZ UJSÁG kiadóhivatala**
Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz.

Nádparipa-liliumtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arcbőr biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

1868 óta forgalomban. Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában lényegesen sikeresen alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-simár, elsoi kútegek, uryzim-
lén orvosság, óvar, fagyósz, libizzólas, ten- és szakállkórpa
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a kátrány-
nak 40 %-át és minden egyéb, a kereskelemen előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségek
sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappannal együtt.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az arcbor tisztáltságot
eltávolítására, a gyermekeknek valamint a leggyengébbek
multhatlan bőrlisztító, mosdó és fürdős-zappan minden nap
használatát szorosan 6131

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

85% glicerin-tartalommal és unom hatással.
Mint kiváló bőrpólo szer kitűnő eredménytel használhatik,
továbbá a 1584

Berger-féle borax-szappan

kifűtés, napsütés, szeplő, mitesszer és egyéb bőr-
bajok ellen

Arat minden fejnek 70 filter használati
utastással együtt. A vásárlásnál határozottan
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
kérni és nézz meg az itt leírtó védjegyet és a
G. Heil & Comp. cégjelzését minden cim-
ken.

Kitűntetve díszos levéllel

Becsen 1868-ban és
aranyéremmel a párisi világtállitáson 1900.

Minden egyéb gyógy- és pészeg-szappan mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz mellékelit használati utastáson tal
van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Heil & Comp., Wien I., Sberstr. 8.**

Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszer-
tára, Budapest, Király-ut., Thalmayer és S. sz. Zrin-
utca, Monár és Moser droguisták, Kőronalherceg-
utca. Kicsinyben minden hu lap stí, valamint Ma-
gyarország összes v. 10 n. minden gyógyszer-
raktárban, továbbá a jobb ár-kereskedésben és illatszertár-
kereskedésben.**

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-
tárában, valamint Magyarország összes gyógyszer-
tárában.

Tanoncz

(14 éves, ki a középiskolának legalább két osztályát jó sikerrel végezte)

:: felvétetik ::

Kösch Árpád könyvnyomdájában.

Üzlet-áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

úri-szabó üzletemet

Rózsa-utca 5. sz. (saját házamba) helyeztem át.

Becses pártfogásukat továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel **Buday János.**

A Deák Ferencz-u. 19. sz. házban

négy szoba- és mellék- helyiségekből álló lakás f. évi november 1-jétől kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója:

Székely és Társa Kassa

WESTINGHOUSE

Gyár: ARADON.

Garage és javítóműhely: Budapest, IX. ker., Páva-utca 10.

Iroda és kiállítási mintaterem: Budapest, IV., Kigyó-tér 1. (királyi bérpalota).

Hazai útviszonyoknak megfelelő

automobilok

Túrakocsik:

30 HP cardanhajtással. 35-40 HP lánczhajtással. 40 HP lánczhajtással, lánczakaróval. 40 HP cardanhajtással. Gyártás alatt 15 HP 4-hengerű cardanos fiakker és kiránduló-kocsi.

Teherkocsik és autobusok:

30 HP lánczhajtással, lánczakaróval, 4 tonna hasznos súllyal vagy 40 személyre.

Automobilalkatrészek, lámpák stb.

Állandó kiállítás:

Budapest, IV., Kigyó-tér 1. sz. Telefon 168-43.

Képviselek kerestetnek!

Árverési hirdetmény.

Az EPERJESI BANKEGYLET részéről közhírré tétetik, miszerint a nála elzálogosított és bezárolag folyó évi június hó 30-ig lejárt ékszer-, értékpapír- és egyéb tárgyakból álló kézizálogok

1909. évi november hó 8-ikán

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők.

Eperjesen, 1909. szeptember hó 4-ikén.

Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

Fritz Schulz jun. R.T., Eger Csehország

== Egy jó karban levő ==
Zongora
 szeptember 15-ikétől bérbeadó.

Bővebbet Kossuth Lajos-utca 43. sz., I. em.

4193—1909. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Propper Miksa és társai végrehajthatóknak özv. Cserépy Jánosné és társai végrehajthatóknak elleni 1000 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében az eperjesi kir. törvényszék, az eperjesi kir. járásbíróság területén levő és Nagysáros községben fekvő:

a nagysárosi 1318. sz. tkvben A. kereszt 1—3. sor., 119., 122., 129. hr. sz. a. felv., Cserépy Emil dr., Angyal Józsefné szül. Cserépy Mária és Cserépy Anna nevének álló ingatlanokra 2500 korona;

a nagysárosi 1318. sz. tkvben A. I. 5. sor., 3999 hr. sz. ingatlanra 505 kor.;

a nagysárosi 1318. sz. tkvben A. I. 1., 8. sor., 4000 hr. sz. ingatlanra 365 kor.;

a nagysárosi 1318. sz. tkvben A. I. 11. sor., 3997 hr. sz. ingatlanra 150 kor.;

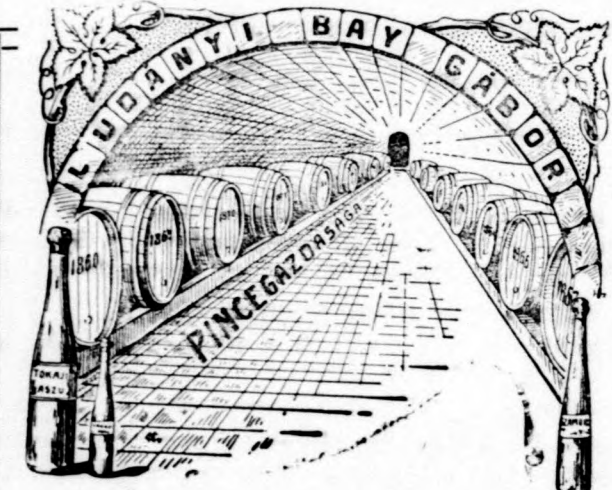
a nagysárosi 554. sz. tkvben A. kereszt 2. sor., 4876 hr. sz. ingatlanra 106 korona kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi október hó 19-ik napjának délutáni 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen a végreh. novella 25. és 26. §-ai értelmében el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 250 kor.-t, 50 kor. 50 fillért, 36 kor. 50 fillért, 15 kor.-t és 10 kor. 60 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni és a bánatpénzt a végrehajthatási novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Eperjesen, 1909. augusztus 17.

Unger Geiza,
 kir. tszéki bíró.

Valódi tokaj-hegyaljai másodtermésű, zamatos, savanykás, egyszer lehűztött **asztali-bort** literenként 46 fillérről hordó nélkül szállít **LUDÁNYI BAY GÁBOR** tokaj-hegyaljai szőlőbirtokos pinczegazdasága, **Sáros-patak** Központi iroda **Munkács**. — Megrendelések a központi iroda címére kéretnek. Vaggonvételnél engedmény. 30—35 literes hordó rendelésénél literenként 50 fillér.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sószesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuórszólási szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

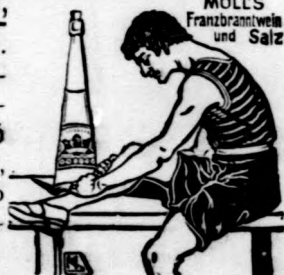
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét-mollal teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Az összes tanintézeti füzetek, továbbá rajzeszközök, olajfestészeti czikkek raktára, ■ festőminták :: kölcsönbe is kaphatók ::

SCHUSTEK NÁNDOR
 papirkereskedésében, Fő-utca 99.
 Iskolakönyvek bekötése.

INDEX-TÁBLÁK kaphatók.

IDRAVICS LILLI

:: :: párisi fűzőkészítő :: ::
 EPERJES, Fő-utca 148. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására adni, hogy Eperjesen, a **Fő-utca 148. sz. házban** a mai kor igényeinek megfelelő és a helybeli közönség által régen érzett hiányt pótló

fűző-(Mieder-)készítő üzletet

nyitottam. * Üzletemben raktáron vannak különféle fűzők, egyenes-tartók (Geradehalter), melltartók.

A czélszerű, kényelmesen álló egyszerű fűzők mérték utáni készítése mellett előállítok luxus-fűzőket a legfinomabb francia kelméből, ortopéd hascsigolyák, egyenlőtlen testrészek kiegyenlítésére fektetve fűzőt, továbbá chirurg-hasfűzőket. Kivánatra mértékvétel végett a háznál is megjelenek. Azon határozott ígérettel, hogy szolid elveimhez hí maradok, kérem a n. é. közönség jóakarátát és szives ajánlását, kiváló tisztelettel :: **Idravics Lilli.**

Azonnal vagy november 1-jétől bérbeadó

modern úri-lakás

== Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utczai első emeletén. ==

A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény-padló számára.

Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipő-krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

BOHRANDT J. V. czégnél, EPERJES.

Igló: Fogyasztási szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor utóda. — Kisszeben: Kassevits J. János.